

Analysplan

För bättre kunskap om kulturlivet och politikens effekter

Postadress: Box 120 30, 102 21 Stockholm

Besöksadress: Fleminggatan 20, 6 tr

Telefon: 08-528 020 00

E-post: info@kulturanalys.se

Webbplats: www.kulturanalys.se

© Myndigheten för kulturanalys 2015

Formgivning: Södra tornet kommunikation

Foto: Mostphotos: Steve Mann, Fredric Sommer,
Mafalda, Haq, Tommy Von Knorring,
Niclas Fuglesang Geuken

Tryck: Taberg Media Group AB, 2015

ISBN: 978-91-87046-21-6

Förord

Vår ambition är att ge ett reellt bidrag till utvecklingen av kulturpolitiken för att därmed skapa bättre förutsättningar för kulturlivet.

Myndigheten för kulturanalys har regeringens uppdrag att utvärdera, analysera och redovisa effekter av förslag och genomförda åtgärder inom kulturområdet. Vår ambition är att ge ett reellt bidrag till utvecklingen av kulturpolitiken och vara ett stöd för regeringen och därmed skapa bättre förutsättningar för verksamma inom kultursektorn. Detta ska göras med utgångspunkt i de kulturpolitiska målen.

Denna analysplan anger utgångspunkterna för hur verksamheten utformas. Planen innehåller ett övergripande analyschema och redovisar grunderna för hur olika analyser

och utvärderingar prioriteras. Kulturanalys verksamhet delas in i fyra huvudområden och de centrala frågeställningarna inom varje område diskuteras. Syftet med denna analysplan är att presentera hur Kulturanalys har valt att se på sitt uppdrag, hur uppdraget växlar över i verksamhet och vilka överväganden som är betydelsefulla i vår långsiktiga inriktning och organisering. Analysplanen bidrar därmed till kontinuitet för vår verksamhet.

Sverker Härd

MYNDIGHETSCHEF

Innehåll

Utgångspunkter för Kulturanalys verksamhet	6	Projekt och aktiviteter inom Kulturanalys verksamhetsområden 2012–2015	18
Kulturanalys uppdrag	6	Statistik och kulturvanor	18
Vägledande för vårt arbete	6	Omvärldsanalys och forskningsbevakning	19
Bred belysning av kulturområdet	6	Utvärdering av reformer och satsningar	21
Kunskapsintresse är överordnat metodval	6	Lägesbedömningar	22
Oberoende och kompetens	8		
Dialog och samverkan	8		
Politisk relevans och vägledning	8		
Kulturanalys verksamhetsområden	9		
Statistik och kulturvanor	9		
Omvärldsanalys och forskningsbevakning	9		
Utvärdering av reformer och satsningar	10		
Lägesbedömningar	11		
Analysschema	14		
Förutsättningar	14		
Processer	14		
Resultat	15		
Prioriteringsgrunder	15		
Politiska och innehållsmässiga prioriteringsgrunder	17		
Utvärderingsmässiga prioriteringsgrunder	17		
Relation till andra aktörer	17		

Utgångspunkter för Kulturanalys verksamhet

KULTURANALYS UPPDRAG

Kulturanalys verksamhet bestäms av myndighetens instruktion och regleringsbrev. I dessa styrdokument anges den huvudsakliga förväntan på myndigheten och specifika uppdrag. Denna analysplan tar utgångspunkt i uppdraget så som det formuleras i instruktion och regleringsbrev.

Kulturanalys har regeringens uppdrag att utvärdera, analysera och redovisa effekter av förslag och genomförda åtgärder inom kulturområdet. Detta ska göras med utgångspunkt i de kulturpolitiska målen. Uppdraget är omfattande och det är nödvändigt att inom ramen för detta göra prioriteringar och fokusera på det som är mest relevant. Kulturanalys har också i uppdrag att bistå regeringen med stöd och rekommendationer för att utveckla den statliga kulturpolitiken. I denna text förs också en diskussion om vilka grunder och kriterier som ska ligga till grund för värdering och rekommendationer.

Analysplanen tydliggör hur vi har valt att lösa uppdraget och lägga upp verksamheten med utgångspunkt i det uppdrag som har formulerats. Texten redogör för vårt förhållningssätt och vilka arbetssätt som prioriteras. Dessa är kopplade till en idé om vilken kunskap som bäst utgör ett stöd i utvecklingen av politiken och kulturområdet. Syftet är att skapa en struktur i Kulturanalys analys- och utvärderingsverksamhet, ge vägledning för prioriteringar och bidra till kontinuitet och långsiktighet.

Vår ambition är att ge ett reellt bidrag till utvecklingen av kulturpolitiken, vara ett stöd för regeringen och därmed skapa bättre förutsättningar för verksamma inom kultursektorn.

VÄGLEDANDE FÖR VÅRT ARBETE

Kulturanalys verksamhet baseras på fem övergripande förhållningssätt. De ska ses som en vägledning för hur verksamheten utformas och vilka värden som är särskilt väsentliga att upprätthålla i ett policyrelevant kunskapsbygge.

Bred belysning av kulturområdet

Vi eftersträvar en bred belysning av kulturområdet. Utvärdering och analys är en del av styrningen av ett politikområde. Att fokusera på vissa delar av kulturområdet men inte på andra kan leda till en avgränsning av kulturbegreppet, vilket i sin tur kan uppfattas som en styrsignal. Stödet till politikutveckling och debatten om kulturen riskerar att bli snäv. Kulturanalys ambition är i stället att över tid ta fram studier som synliggör trender och effekter av statlig kulturpolitik som ger ett brett underlag.

Kunskapsintresse är överordnat metodval

Vi låter metodval vara underställt kunskapsintresse och analysfråga. Det är väsentligt att upprätthålla en balans mellan kvalitativa och kvantitativa metoder. Något förenklat kan kvantitativa metoder sägas ge större möjligheter till generella belysningar medan kvalitativa metoder skapar förutsättningar för förståelse och kausalitet. Metoderna kompletterar varandra. En anpassad, balanserad och varierad metodologi ger en förädlad analys och en relevant bild av kulturpolitikens effekter, kulturlivets utveckling och kulturens värde.

Oberoende och kompetens

Nyttan av Kulturanalys analyser och utvärderingar är beroende av kvaliteten i datamaterial, undersökningsdesign, metoder och analyser. Kulturanalys arbetar med vetenskapliga metoder och medarbetarna har hög kompetens inom utvärdering och analysmetoder. Arbets sättet garanterar ett oberoende – inom ramen för vårt uppdrag – i förhållande till frågeställningar, intressen och aktörer inom kulturområdet och till de myndigheter som genomför den statliga kulturpolitiken. I syfte att upprätthålla kvaliteten i arbetet arbetar Kulturanalys aktivt med vårt vetenskapliga råd som ger vägledning och synpunkter.

Dialog och samverkan

Vi eftersträvar ett arbetssätt som är lyssnande och interaktivt med kultursektorn, men naturligtvis utan att ge avkall på kriterierna för utvärdering och metodologi. En dialog med aktörer som är verksamma inom kulturområdet och en närvaro i olika sammanhang skapar bra förutsättningar för att förstå data och ställa de mest relevanta utvärderingsfrågorna. En sådan närhet till verksamheten och dialog med de verksamma ger också ett bättre stöd för utvecklingsorienterade analyser.

Det är vår ambition att samverka med andra myndigheter inom kultursektorn och med myndigheter och aktörer i politikområden som angränsar till kultursektorn, exempelvis inom barn- och ungdomsområdet, integrationspolitiken och utbildning och folkbildning. Utöver att ett sådant arbetssätt stärker kvaliteten och relevansen i Kulturanalys rapporter, hoppas vi också att därmed kunna bidra till en ökad samordning inom och mellan olika politikområden och inom förvaltningen.

Politisk relevans och vägledning

Vi har i uppdrag att bidra med rekommendationer för att utveckla den nationella politiken på kulturområdet. Men också den regionala och kommunala nivån är viktig i kulturpolitiken. Analyserna strävar därför efter att vara tillgängliga och till stöd för den nationella politiken men också för regionala och kommunala aktörer. De ska kunna vara ett avstamp för politiska åtgärder eller belysa politiskt angelägna frågor. Politiska vägvalsfrågor och effekter av olika politiska initiativ ska belysas om det är möjligt och rekommendationer om styrning och utveckling av politiken ska skrivas fram när analyserna ger starkt stöd för detta. Just detta är ett centralt kriterium – rekommendationerna ska vila på empirisk grund. Lägesbedömningar och återkommande återkopplingar av utvecklingen till de nationella kulturpolitiska målen är en central del av detta arbete.

KULTURANALYS VERKSAMHETSOMRÅDEN

Statistik och kulturvanor

Kulturanalys har ansvaret för merparten av den officiella statiken inom ämnesområdet kultur och fritid. Kulturanalys har därmed i uppdrag att utveckla en nationell uppföljningsstatistik inom kulturområdet. Uppföljningsstatistiken skapar en infrastruktur för att följa utvecklingen inom kulturområdet, möjliggör analyser och forskning av både Kulturanalys och andra aktörer, samt ger ett underlag för debatt om kulturpolitik och kulturpolitiska åtgärder. Kulturanalys redovisar och utvecklar statistik inom följande områden:

- Museer
- Samhällets kulturutgifter
- Studieförbund
- Kulturmiljövård
- Scenkonst
- Bild och form
- Kulturvanor

Vår avsikt är att med statistiken ge en bred beskrivning av kulturområdet, vilket i sin tur ger möjlighet att belysa en rad frågor. Hur förändras besöksmönstren till olika kulturverksamheter? På vilket sätt finansieras kulturen och sker det en förändring över tid? Vilka regionala skillnader finns när det gäller kulturutbud och kulturvanor? Vilka skillnader mellan kulturverksamheter finns? Vilka nya kulturvanor finns och vilka medier används? Vilka grupper är aktiva inom kulturområdet och vilka riskerar att inte få tillgänglighet till kultur?

Omvärldsanalys och forskningsbevakning

BEVAKNING OCH ANALYS AV TRENDER OCH FENOMEN I OMVÄRLDEN

Kulturanalys strävar efter att följa, belysa och analysera trender och utveckling, både nationellt och i andra länder samt i närliggande politikområden. Det innebär att Kulturanalys ska *fånga och beskriva* händelser och generella tendenser som påverkar kulturpolitiken, men framför allt syftar omvärldsanalys till *att förstå och förklara* på vilket sätt dessa påverkar kulturpolitiken. Vår ambition är därmed inte att enbart beskriva vad som händer, utan också att analysera och förstå varför det händer och på vilket sätt det kan ha betydelse för kulturpolitiken.

Arbetet med omvärldsanalys innebär dels att en löpande omvärldsbevakning sker genom mediebevakning inom ramen för specifika teman, dels ett aktivt deltagande på konferenser och seminarier samt externa kontakter och nätverk, dels utarbetandet av tematiska omvärldsanalyser som syftar till fördjupad analys inom ett mer avgränsat område eller i relation till en avgränsad fråga.

Det innebär att vi följer specifika frågor och undersöker vad som händer inom området, varför det händer och vilka konsekvenser de kan ha för kulturområdet och kulturpolitiken i Sverige. En långsiktig plan för vilka omvärldsanalyser som ska genomföras kan inte tas fram, det får avgöras från fall till fall och mot bakgrund av vad den löpande omvärldsbevakningen ger och de resultat som framkommer i andra analyser och i bevakningen av den kulturpolitiska forskningen. Tänkbara områden är trender inom förvaltningspolitiken, förändrade kulturvanor, effekter av digitalisering, andra länders kulturpolitiska satsningar, trender inom arbetsmarknad och i utbildningssystemen, samt förnyade finansieringsmetoder inom kulturområdet.

KULTURPOLITISK FORSKNING

Forskningsuppdraget innebär att följa forskningen inom kulturområdet och utvärderingsområdet, såväl nationellt som internationellt. Ambitionen är att ta till vara den kulturpolitiska forskningen, sätta den i ett kulturpolitiskt sammanhang, samt aktivt informera om den senaste forskningen och bidra med kunskap som skapar förutsättningar för en utvecklad kulturpolitik.

Uppdraget knyter också an till och stödjer Kulturanalys övriga analyser och utvärderingar. Kulturanalys strävar efter att ha god kunskap om den aktuella forskningen inom både kultur- och utvärderingsområdet. Detta skapar goda förutsättningar för att göra träffsäkra och användbara analyser, beställningar av kartläggningar och kunskapsöversikter, förstudier och utvärderingar, samt för att kunna kvalitetssäkra externa uppdrag och interna rapporter.

I praktiken innebär detta att vi söker upp och etablerar kontakter med relevanta forskningsmiljöer i Sverige och de nordiska länderna, systematiskt inventerar den forskning som utförs i Sverige och är relevant för Kulturanalys arbete, deltar i och rapporterar från aktuella vetenskapliga konferenser och nätverk samt leder ett internt vetenskapligt råd skapa kopplingar mellan olika forskningsområden, stödja ett samtal mellan forskningsmiljöer och för att utifrån ett vetenskapligt perspektiv kvalitetssäkra myndighetens arbete med analyser, utvärderingar och statistik.

Utvärdering av reformer och satsningar

Kulturanalys gör även analyser och utvärderingar med fokus på statliga reformer och insatser. Dessa genomförs med olika metoder och fokuserar på avgränsade delar av kulturområdet. Utformningen av utvärderingarna

beror på i vilken fas reformer och satsningar befinner sig. Kulturanalys strävar efter att belysa funktionaliteten i befintliga system och kopplingar till internationella initiativ såsom EU och det nordiska samarbetet. Analyser kan också tas fram i samband med att nya reformer och satsningar utformas för att bedöma förväntade effekter och kostnader. Utvärderingarna försöker ge svar på frågor om reformernas genomförande och effekter.

KULTURSAMVERKANSMODELLEN

Sedan 2011 har den statliga styrningen och modellen för statsbidrag till regional kulturverksamhet reformerats. Det är väsentligt att belysa hur detta påverkat kulturområdets organisation och arbetssätt samt vilka effekter reformen skapat.

Kultursamverkansmodellen innebär att landsting och regioner tar ett större ansvar för bidragsgivningen till regional kulturverksamhet inom sju områden: Professionell teater-, dans- och musikverksamhet, museiverksamhet, biblioteksverksamhet, konst- och kulturfrämjande verksamhet, regional enskild verksamhet, filmkulturell verksamhet samt främjande av hemslojd.

Kultursamverkansmodellens huvudsyfte är att bidra till att de nationella kulturpolitiska målen uppnås samt att ge ökade möjligheter till regionala prioriteringar och variationer. Modellen är därmed ett tydligt uttryck för en decentralisering av kulturpolitiken och ur ett utvärderingsperspektiv kan en rad frågor listas:

- Leder modellen till att inflytandet över politiken och medelstillelningen reellt överläts till landstingen, eller handlar det i praktiken om en utlokalisering av den statliga politiken?
- Tar regionerna över statens roll när det gäller både styrning och kultursyn?
- Tydliggör modellen statens, landstingens och kommunernas roller?

- Bidrar de statliga medel som avsätts till att garantera en väl avvägd institutionell infrastruktur på kulturområdet?
- Bidrar modellen till en ökad samverkan inom och mellan landsting och kommuner?
Om ja: vilka är fördelarna respektive nackdelarna med detta?
- Hur fungerar samrådet med länets professionella kulturliv och det civila samhället?
- Fungerar modellen med principen ”armlängds avstånd” när regionerna ska fördela pengar?
- Hur påverkas förutsättningarna för kulturskapare av modellens införande?

ÖVRIGA STATS BIDRAG OCH SÄRSKILDA SATSNINGAR

Vidare genomför regeringen ett flertal särskilda satsningar inom avgränsade områden med hög prioritet som Kulturanalys utvärderar löpande. I de kulturpolitiska målen uttrycks särskilt barns och ungas rätt till kultur.

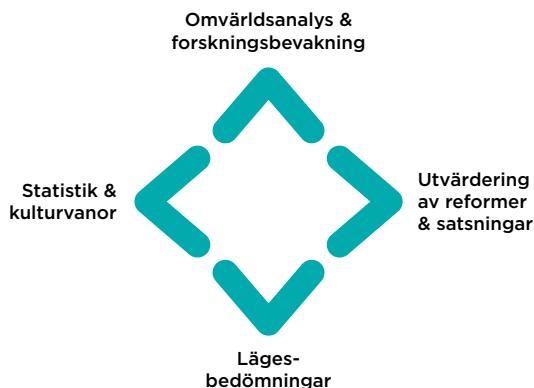
År 2008 inleddes den statliga satsningen Skapande skola där Kulturrådet ansvarar för genomförandet. Myndigheten för kulturanalys gör en långsiktig utvärdering av Skapande skola med fokus på olika aspekter som genomförande, satsningens funktionalitet och dess effekter.

Framöver kan det även vara aktuellt att utvärdera andra särskilda satsningar. Det handlar exempelvis om statliga åtgärder för ökad jämställdhet på kulturområdet – en satsning som involverar ett flertal olika myndigheter. Andra satsningar fokuserar på olika läsförbättringsinsatser, de kommunala musik- och kulturskolorna samt åtgärder för att gynna ett nyskapande inom kulturområdet.

Lägesbedömningar

Kulturanalys verksamhet ska bidra till en bedömning av kulturområdet i relation till de mål som regeringen har slagit fast för kulturpolitiken. Det innebär att utöver de mer avgränsade analyserna och utvärderingarna görs också återkommande breda sammanställningar, lägesbedömningar, analyser och avstämningar i relation till de kulturpolitiska målen.

Lägesbedömningarna och Kulturanalys samlade uppföljning, analysverksamhet, forskningsbevakning och omvärldsanalys kan påvisa områden där det finns problem i systemens funktionalitet och ändamålsenlighet, stora avvikelser från de kulturpolitiska målen eller en ogynnsam utveckling eller situation för specifika grupper i samhället. Kulturanalys strävar efter att i sådana frågor tydliggöra problematiken, lyfta fram förklaringar och därmed också skapa förutsättningar för lösningar och rekommendationer om åtgärder och insatser till både regering och berörda myndigheter. Vi försöker peka ut områden inom kulturpolitiken där det är angeläget att vidta politiska åtgärder. Analyserna ska om möjligt sträva efter en djupare förståelse för de avvikelser från målen som finns och vara åtgärdsorienterade i syfte att stärka förutsättningarna för förändring.

ANALYSSHEMA

Inom utvärderingsforskningen finns en rad modeller för att strukturera utvärderingar och analyser. Syftet här är inte att redovisa dessa eller tillämpa någon eller flera av dem på Kulturanalys verksamhet. Men en övergripande modell eller ett analyschema ger verksamheten en struktur som i sin tur är ett stöd när det gäller att precisera kunskapsintresse och utvärderingsfrågor. Modellen bidrar till att tydliggöra syftet med olika utvärderingar och analyser och är också vägledande när det gäller samband och tänkbara förklaringsfaktorer.

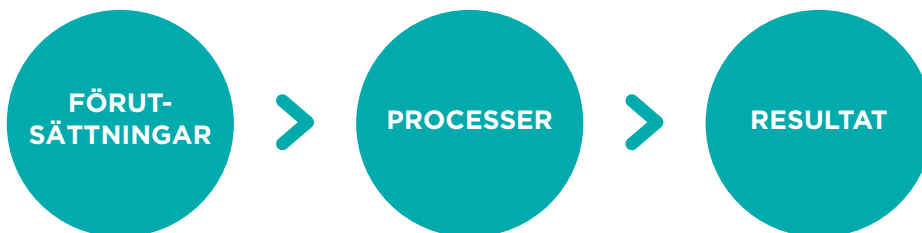
Vi använder en modell som baseras på de sammanhängande kategorierna *förutsättningar*, *processer* och *resultat*. De tre kategorierna ger ett stöd för att upprätthålla bredden i den samlade verksamheten – vi vill belysa alla delarna men i olika skeden. Dessutom är schemat en vägledning för att designa utvärderingar beroende på i vilken fas en reform eller en satsning är. En tidig utvärdering bör fokusera på förutsättningar och processer. Resultat och effekter kan studeras först när reformen har genomförts och åstadkommit förändringar i organisation och arbetssätt. Vilka resultaten eller effekterna är kan delvis förklaras av hur reformen eller satsningen är konstruerad.

Förutsättningar

Förutsättningarna ges främst av de institutionella och resursmässiga ramverken. De kulturpolitiska målen är en del av den statliga styrningen och därmed en central del i förutsättningarna. Hit hör andra statliga regelverk, bidragssystem, övriga finansieringssystem och kulturområdets institutionella organisation. Den regionaliserade samverkansmodellens utformning och regelsystem är ett exempel på en systemförutsättning som i nästa fas påverkar både processer och resultat. Utformningen av Skapande skola är ett exempel på en särskild statlig satsning. I just detta exempel hör också skolans organisation och styrning till förutsättningarna.

Processer

Processer sätter fokus på reformers och satsningars genomförande, arbetssätt, processer i kulturverksamheten och på prestationer. Området handlar om hur regelverk tillämpas och hur reformer omsätts i verksamheten och förändrar arbetssätt och organisation. Gäller det en reform är själva implementeringen av reformen inte betydelselös för vilka resultat och effekter den leder till. Myndigheter och andra aktörer har möjlighet att tillämpa regelsystem och insatser och på vilket sätt detta görs ger avtryck i resultat och effekter.

Resultat

Det sista ledet i kedjan benämns *Resultat* men har egentligen en bredare betydelse. Inom ramen för detta analysperspektiv belyses effekter av regelsystem, reformer och olika typer av förändringar i politiken. Analysperspektivet är närmare kopplat till de kulturpolitiska målen och till motiven för reformer och enskilda politiska åtgärder. Här hanteras dock också förändringar och trender som inte nödvändigtvis behöver kunna kopplas till specifika politiska åtgärder eller reformer, exempelvis mer generella trender som digitalisering och förändrade kulturvanor. Effekter kan vara svåra att härleda från enskilda politiska åtgärder.

Effekter kan uppträda på både individ- och samhällsnivå. De kan dessutom vara avsedda eller icke avsedda. På individnivå handlar det exempelvis om hur olika kulturupplevelser och ett eget kulturellt skapande påverkar och förändrar människors känslor, attityder, värderingar och handlingsmönster. Effekter på samhällsnivå kan uppträda på lång sikt.

PRIORITERINGSGRUNDER

I grunden för vår verksamhet ligger instruktion och regleringsbrev och de explicita uppdrag som dessa innehåller. Både inom ramen för vårt övergripande uppdrag och specifika uppgifter finns dock utrymme för egeninitierade studier och vägval. Kulturområdet och kulturpolitiken är omfattande och detta speglas i Kulturanalys uppdrag. Det är nödvändigt att göra prioriteringar och avgränsningar och för detta krävs prioriteringsgrunder.

En första prioriteringsgrund är en bedömning av vilka analyser och utvärderingar som har mest relevans för myndighetens primära målgrupp – den nationella politiska nivån och Regeringskansliet. Det innebär att fokus är på frågor som ligger inom räckhåll för nationell kulturpolitik och de verktyg och system som regeringen förfogar över när det gäller utformningen av kulturpolitiken. Hit hör naturligtvis också kopplingen till de kulturpolitiska målen och de prioriterade områden som regeringen valt att särskilt lyfta fram.

Till denna prioriteringsgrund kan också räknas omfattningen av de statliga resurser som är kopplade till en satsning eller hur genomgripande en reform eller förändring är. Det är helt enkelt mer motiverat att studera omfattande satsningar och större förändringar av system, ansvarsfördelning och statsbidragsmodeller. I vissa fall kan det dock vara motiverat att studera försöksverksamhet eller strategiska reformer i mindre skala om dessa är genomförda i syfte att skapa ett bättre kunskapsunderlag inför en större reform eller satsning.

En andra prioriteringsgrund är vilka analyser och utvärderingar som går att genomföra med kvalitet i data, slutsatser och till en rimlig kostnad. Kulturanalys studier ska bygga på trovärdiga data med hög validitet och reliabilitet, vilket kan innebära att vissa frågeställningar – även om de har hög politisk relevans – inte kan belysas. Brister i datatillgång och svårigheter att renodla effekter och samband bör beaktas. Likaså behöver vi ta hänsyn till tid och kostnader för datainsamling, vilket innebär att vissa analyser inte kan göras. Resursargumentet innebär också att utvärderingar och analyser som kopplar samman olika delar av myndighetens uppdrag, och därmed belyser flera prioriterade frågor, bör prioriteras.

Ett flertal myndigheter och forskningsmiljöer bidrar till att stärka kunskaperna om kulturområdet, och en tredje prioriteringsgrund handlar om andra aktörers ansvarsområden och en avvägning av vad andra aktörer gör inom samma område som Kulturanalys. Sammanfattningsvis kan prioriteringsgrunderna listas på följande sätt:

Politiska och innehållsmässiga prioriteringsgrunder

- Koppling till myndighetens kärnuppdrag
- Koppling till de kulturpolitiska målen och regeringens prioriterade områden
- Relevans för nationella politiska aktörer (regering, riksdag)
- Omfattande statliga resurser eller större reformer
- Strategiska reformer eller försöksverksamhet
- Möjlighet att genom politiska åtgärder påverka och åstadkomma förbättringar

Utvärderingsmässiga prioriteringsgrunder

- Samordningsmöjligheter – koppling till olika delar av myndighetens uppdrag
- Avgränsning och operationalisering av frågeställningar och variabler
- Tillgänglighet till data, tid och kostnader för datainsamling
- Validitets- och reliabilitetsaspekter

Relation till andra aktörer

- Andra myndigheter inom kulturområdet eller närliggande politikområden
- Andra myndigheter inom utvärderingsområdet
- Forskningsmiljöer vid lärosäten
- Andra utvärderingsmiljöer

Projekt och aktiviteter inom Kulturanalys verksamhetsområden 2012–2015

Kulturanalys har med utgångspunkt i vårt uppdrag och vår analysplan valt att genomföra ett flertal olika analyser och utvärderingar inom vart och ett av myndighetens verksamhetsområden. I detta avsnitt listar vi de prioriteringar som vi har valt att göra och kommer att göra inom dessa områden.

STATISTIK OCH KULTURVANOR

Arbetet med de olika statistikområdena museer, scenkonst, bild och form, studieförbund, samhällets utgifter och kulturmiljövård sker successivt. Den övergripande logiken är att inventera befintlig statistik, bedöma behovet av nya insamlingar, ta fram en struktur för tabeller samt konsolidera data och förbättra metoder för datainsamling.

När det gäller kulturvanestatistiken är det väsentligt att få en överblick över vilken statistik som finns, och hur en kulturvaneundersökning kan anpassas till denna. Ett trendperspektiv bör beaktas. En svensk kulturvaneundersökning bör också dra nytta av de erfarenheter som finns av undersökningar i de nordiska länderna och av internationella initiativ.

2012

- Museer 2011 (officiell statistik)
- Samhällets utgifter för kultur 2010–2011 (officiell statistik)

2013

- Museer 2012 (officiell statistik)
- Besöksutveckling för museer 2012 (promemoria till regeringen enligt uppdrag)
- Sverige behöver en ny kulturvanestatistik (promemoria)
- Vem besöker de centrala museerna? (promemoria till regeringen enligt uppdrag)

2014

- Museer 2013 (officiell statistik)
- Besöksutveckling för museer 2013 (promemoria till regeringen enligt uppdrag)
- Barns och ungas kulturvanor: En pilotundersökning genomförd i Stockholms stad 2013
- Förstudier kulturvaneundersökningar – en kartläggning av kulturvaneundersökningar nationellt och svensk statistik
- Samhällets utgifter för kultur 2013 (officiell statistik)

PLANERING FÖR 2015

- Museer 2014 (officiell statistik)
- Besöksutveckling för museer 2014 (promemoria till regeringen enligt uppdrag)
- En inblick i svenska folkets kulturvanor 2015. En rapport baserad på SOM-statistik
- Scenkonst 2014 (officiell statistik)
- Studieförbunden 2014 (officiell statistik)
- Kultur och unga – en förstudie om barns och ungas kulturvanor
- Kulturmiljövård – en förstudie

OMVÄRLDSANALYS OCH FORSKNINGSBEVAKNING

En löpande omvärldsbevakning sker genom mediebevakning inom ramen för specifika teman, aktivt deltagande på konferenser och seminarier, samt genom externa kontakter och nätverk. Tematiska omvärldsanalyser görs inom områden som bedöms som relevanta för kulturområdet. Det kan handla om trender inom förvaltningspolitiken, förändrade kulturvanor, effekter av digitalisering, andra länders kulturpolitiska satsningar, trender på arbetsmarknaden, i utbildningssystemen och inom vård och omsorg, samt förnyade finansieringsmetoder inom kulturområdet.

Forskningsuppdraget innebär att följa forskningen inom kultur- och utvärderingsområdet, nationellt och internationellt. Ambitionen är att ta till vara den kulturpolitiska forskningen, sätta in den i ett kulturpolitiskt sammanhang och genom en aktiv forskningsåtergivning bidra med kunskap som skapar förutsättningar för en utvecklad kulturpolitik. I praktiken innebär detta att Kulturanalys aktivt söker upp och etablerar kontakt med relevanta forskningsmiljöer i Sverige och de nordiska länderna, systematiskt inventerar den forskning som utförs i Sverige och är relevant för Kulturanalys arbete, samt deltar i och rapporterar från relevanta vetenskapliga nätverk.

2013

- Jakten på medborgarfinansiering: en omvärldsanalys av Crowdfunding
- Kulturlivet, näringslivet och pengarna: en omvärldsanalys

2014

PLANERING FÖR 2015

- Unga och äldres kulturvanor i en digital tid: en omvärldsanalys
- Forskningsportal på Kulturanalys webbplats för spridning av forskning

UTVÄRDERING AV REFORMER OCH SATSNINGAR

Kulturanalys har genomfört och kommer att genomföra utvärderingar av kultursamverkansmodellen inom sex teman som har identifierats utifrån *Kulturutredningens slutbetänkande*, propositionen *Tid för kultur*, samt Kultursamverkansutredningens betänkande *Spela Samman*. Dessa sex teman är: 1) decentralisering, 2) samverkan, 3) medborgarperspektivet, 4) tvärsektoriella perspektiv, 5) effekter på och av förändringar i samlad finansiering, samt 6) kulturens kvalitet.

Därutöver kommer Kulturanalys i den löpande utvärderingen av kultursamverkansmodellen att integrera frågor som är kopplade till andra områden, såsom mångfald, tillgänglighet och jämställdhet (MTJ), barns och ungas rätt till kultur, den statliga verksamhetsstyrningen och bidragsordningarna, samt kulturens samlade finansiering. Genom att på det här sättet stärka det interna samarbetet på Kulturanalys ökar både effektiviteten och kvaliteten i våra utvärderingar. Utvärderingarna kommer att styras av frågor om modellens effekter som kan riktas till både olika kulturområden och till politiken och förvaltningen.

På längre sikt strävar Kulturanalys efter att belysa den statliga styrningen ur ett helhetsperspektiv, där kultursamverkansmodellen är en del av en statlig styrning. Vidare är det aktuellt att utvärdera ett flertal statliga satsningars effekter över tid. Det handlar exempelvis om Skapande skola och läsfrämjande insatser.

2012

- Kultursamverkansmodellen – en första utvärdering
- Finansieringsmodeller för konst och kultur: En kartläggning av problem, teori och goda exempel.
- Ideellt arbete i kultursektorn
- Strategier, tillvägagångssätt och resultat inom de särskilda satsningarna på jämställdhet inom film-, musei- och musiksektorerna 2011
- Om medborgarperspektiv, deltagande och publikarbete

2013

- Kultursamverkansmodellen. Styrning och bidragsfördelning
- Att styra genom samverkan: Genomförandet av kultursamverkansmodellen i Jämtlands och Kronobergs län
- Samverkan ligger i tiden. En intervjustudie om kultursamverkansmodellen
- Skapande skola. En första utvärdering
- Skapande skola. En kalejdoskopisk reform och dess praktik

2014

- Bland förebilder och föreställningar: Jämställdhetsarbetet på kulturområdet (rapport till regeringen enligt uppdrag)
- En regional resurs på konstnärlig grund: länsteatrarna och kultursamverkansmodellen
- Att bidra till (ny)skapande kultur – en utvärdering av Kulturbryggan och Musikplattformen
- Folkbildning – förslag till regelbunden utvärdering av kulturverksamheten (rapport till regeringen enligt uppdrag)

PLANERING FÖR 2015

- Fördjupad utvärdering av Skapande skola. Belysning av undanträngningseffekter inom kulturverksamheter riktade till barn och unga som en konsekvens av Skapande skola
- Läsfrämjande insatser. Implementeringsstudie och plan till långsiktig utvärdering
- Förberedande studie inför införande av fri entré vid statliga museer.
- Hur mycket medel blir över till verksamheten – en studie av utvecklingen av kulturinstitutioners intäkter och kostnadsslag

LÄGESBEDÖMNINGAR

Kulturanalys strävar efter att ta fram olika underlag som kan kopplas till de kulturpolitiska målen och ge stöd för en bedömning av utvecklingen inom området. Kulturanalys redovisar årligen på regeringens uppdrag en samlad uppföljning och bedömning av de kulturpolitiska målen, baserad på de analyser, utvärderingar och studier som myndigheten har gjort under året.

Kulturanalys kommer att arbeta med både nyckeltal och beskrivningar som bygger på avancerade analyser. Dessa täcker in de kulturpolitiska målen och resultaten stäms av mot de kulturpolitiska målen. Ett sådant arbetssätt kan ge inspel till politiken snarare än att graden av måluppfyllelse mäts. Därmed tas hänsyn även till att utvecklingen inom de olika kulturområdena är ett resultat av såväl kulturpolitiken som av andra samhälleliga skeenden och tendenser inom kultursfären. Arbetet organiseras i tre teman.

Ett första tema handlar om kulturens betydelse för medborgarna. Temat knyter an till ett flertal av de kulturpolitiska målen. Kulturvanor, inklusive hinder och motiv för deltagande, samt individens livstillfredsställelse är viktiga aspekter. Hushållens kulturutgifter är ett annat område som kan sorteras in här. Inom samtliga områden ska mångfald, tillgänglighet och jämställdhet samt barn och ungdomsperspektivet beaktas.

Kulturskaparnas villkor och förutsättningar är ett andra tema. I stället för att försöka definiera vad som utgör god kvalitet och konstnärlig förnyelse inom kulturen, studeras kulturskaparnas förutsättningar för att kunna bedriva konstnärlig verksamhet med god kvalitet och

möjlighet till förnyelse. Exempel på aspekter som bör kartläggas är kulturarbetarnas utbildningsbakgrund, arbetsmarknadsställning, social och ekonomisk positionering, deras fysiska och psykosociala arbetsmiljö och arbetsvillkor, samt utvecklingsmöjligheter. Dessa aspekter ska relateras till faktorer som till exempel motivation, självförtroende och arbetstillfredsställelse som är viktiga för individens intentioner att stanna kvar i sin profession och för dennes framtida engagemang.

Ett tredje tema handlar om kulturens betydelse för samhällets utveckling i en bredare bemärkelse. Det föreslås att Kulturanalys ingår i och drar nytta av ett internationellt sammanhang inom EU och UNESCO med särskild vikt på kulturens relation till demokratiutveckling så att även jämförelser med andra länder ska kunna göras.

2012

- Kulturanalys 2012
- Att utveckla indikatorer för utvärdering av kulturpolitik

2013

- Kulturanalys 2013

2014

- Kulturanalys 2014

PLANERING FÖR 2015

- Kulturanalys 2015
- EU-stöd. En kartläggning av EU-stödet till svenska kulturområdet
- Sysselsatta med utländsk bakgrund vid statliga och regionala kulturinstitutioner
- Kulturanalys 2016

